

Ilyenkor veszik a szemmértéket*

Lehet-e tanítani és tanulni a szépírást? Azok, akik mitizálják a tehetséget és az ihletet, azt mondják: nem lehet. Az isteni szikra nélkül nem lobbanhat lángra a tűz. Nem vitatkoznék ezzel az állítással, bár azt sem zárom ki, hogy eljön az idő, amikor a számítógép elképesztő verseket fog írni, azaz bebizonyosodik, hogy még a szent műfaj is programozható. Kivárok. De abban bizonyos vagyok, hogy hiába a szikra, a máglyához hasábfák is szükségesek, szalmával nem fog sokáig égni.

Nem csak a tanulás bír fontossággal. Jó az, ha a pályakezdő alkotó tartozik valahová. Egy műhelyhez, egy értő baráti társasághoz, amely biztatja, ugyanakkor kellő őszinteséggel kritizálja. És fontos, hogy tapasztaltabb pályatársai kezdetben egyengessék az útját, eligazítsák a kortárs irodalmi intézményrendszerben, tartsák benne a lelket. A pályakezdés szakaszában hagyják abba a legtöbbet, hiszen a tehetség nem mindig esik egybe az önérvényesítési képességgel.

A Kárpát-medencei Tehetséggondozó által működtetett Előretolt Helyőrség Íróakadémia célja optimális körülményeket biztosítani a pályakezdéshez. Esélyegyenlőséget, tanulási és anyagi lehetőséget, értő baráti társaságot, menedzsmentet, érvényesülési lehetőséget – bármely fiatal magyar pályakezdő tollforgatónak, aki felvételt nyer az intézménybe.

Az első évfolyam 22 pályakezdő alkotójának műveiből válogattunk össze egy miniantológiát a Magyar Napló olvasói számára. Üde, friss anyag 22 egymástól merőben különböző, a Nyelvterület minden tájáról egybegyűlt 19-25 éves ifjú titán tollából. A színvonal egyenetlen: vannak kiforrottabb, vannak csupán ígéretes szerzők. Mi, oktatók nem törekedtünk az állásos tökéletességre, ez nem egy erőltetett, sminkelt anyag, hanem a jelenlegi, a kezdeti fázis hű tükörképe. Az oktatás alig fél éve kezdődött el, kezdetben puhatolózással, ismerkedéssel – még az alapoknál tartunk. De már kiléphetünk a napvilágra, már van mit megmutatni, szégyellnivalónk pedig nincs, klasszikusainknak is vannak zseniéi. De ez az anyag rendkívüli fontossággal bír: a legtöbb fiatalnak ez az első publikációja. És ez a viszonyítási alap: innen indultunk, ehhez viszonyítjuk majd a fejlődést egy, két, illetve három év múlva – mikor a képzés véget ér, és remé-

nyeink szerint legtöbbször már a debütötetük anyagát csiszolgatják. Hároméves munkánk eredményét ehhez a miniantológiához viszonyítva lehet majd értékelni.

Most pedig beszéljenek a szövegek, mi pedig jelentkezünk egy, két, illetve három év múlva – évről évre jobb és izgalmasabb összeállítással.

Orbán János Dénes

az Előretolt Helyőrség Íróakadémia vezetője

ÁGOSTON SZÁSZ KATALIN

Óda

Évikéhez vagy Évához

„Látsz, Éva, álom múlik el tetőled,
ébredeznek a lélek láthatatlan.”
Egyed Emese

1.

*Évának hívnak téged is,
sűrű, olajos szelet,
hajamba tapsadsz – éget is,
s hiszed, mindent megtehetsz.*

*Évának hívnak téged is,
de Évinek becézget,
meg-megérint és elenged,
átölel az enyészet.*

*Mindent megtehetnél volna,
s nem kellene helyetted,
miért is vártál volna ránk?
Mi tiéd volt, elvetted.*

2.

*Évike,
még nem tudom, mért jöttem ide,
e világnak tetejére,
hol átlátok a városon,
s madarak neszeznek szárazon.
Reszketek, és mégsem félek,
csak ösztöneim intenek,
ihletért kínlódo erények.* →

* A cím Kántor Lajostól származik, aki éppen húsz évvel ezelőtt írt az Előretolt Helyőrség első nemzedékéről.

A válogatás a Kárpát-medencei Tehetséggondozó Nonprofit Kft. pályakezdőinek műveiből készült Farkas Wellmann Éva és Nagy Koppány Zsolt szerkesztésében.

Mily időtlen és gyönyörű!
 Üvölhetnek – nem mozdulunk,
 te már csont vagy, de csábít háborúnk.
 Látlak, mint leeresztenek:
 vállad fehérlik sötétben,
 hínárhajad úszik a fényben,
 ajakadból kifut a vér,
 tested alatt rab telivér,
 homlokodon narancskoszorú.
 Árnyék villan bal szememnél,
 ha odapillantok – te vagy?
 – úgy foszlik le rólam az emlék.
 Ez a város nem csak bűnös,
 de elkárhozott, elveszett,
 egy csóka neszez fejem felett,
 egy koldus mindjárt felbukkan,
 és bezárja a kapukat –
 eltöltöm az éjszakát veled.
 A hajamnak füstszaga van,
 látni akarlak, mehetnék,
 az árnyék villog bal szememnél,
 fázni kezdek, a fény vakít
 – éjszakára nem zárják a
 temetőket? – csak piszok van itt.
 Nem féltem a hátam, csillog
 a határ, halálra váltan.
 Bőrömön temetőbogarak.
 És ezek a hatalmas fák,
 ahogy régen megrajzoltam,
 rám hajolnak, az eget tartják.
 A hold hullámszik, mint tükör,
 megtörnek rajta a hangok,
 kőkezeggel ne engedj el, ha
 vallok.

3.
 vagy akassz kötelet nyakadba,
 vagy töltsd meg zsebeid kövekkel,
 a Végevanról vesd le magad,
 s ne hidd, hogy érdekel

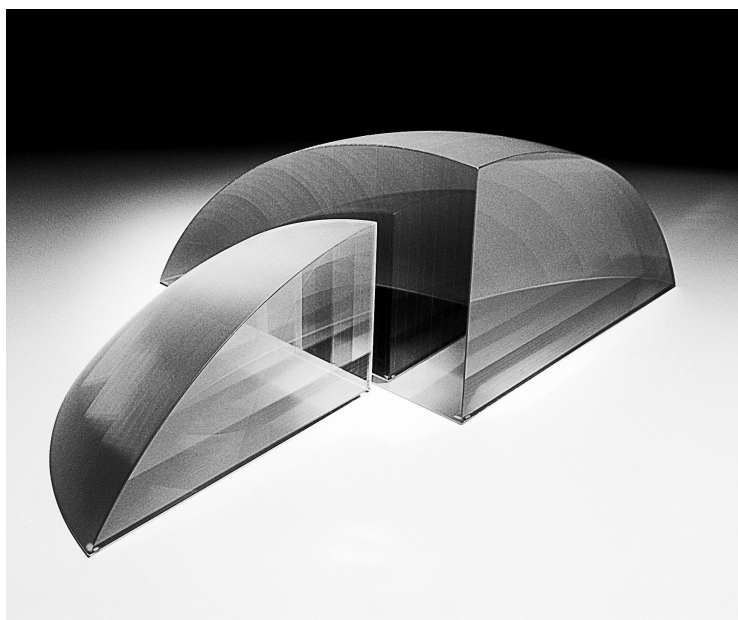
töltényt apád asztalán keress,
 vagy fürdőszobaszekrényében,
 vagy cipőjében botladozz ki,
 csak engem elengedj

vagy a vonat elé vesd magad,
 a mérget válaszd, vagy a pengét,
 vagy csak feküdj és halj meg szépen,
 léted nem más, nemlét

4.
 S lehetsz hínárhajú lány,
 sápadt ajkú Évike,
 nekem több vagy, vér is vagy,
 kurváknak legszebbike.

5.
 Ó, Éva, tisztán élj te most,
 elődöd lemosakodott,
 helyetted keresztelkedett,
 könnyedben megmerítkezett,
 és bűnöd megbocsáttatott.

Zsugorodj, én bűnöm is hát!
 Zsugorodj, rettentő világ!
 Érettünk megmértetett,
 érettünk feláldoztatott
 Veronika–Éva–virág.

Tranquillity, 2001